

Le Courrier de la Macédoine Гласникот

<http://balkans.courriers.info>

јануари 2011 година

ПРЕГЛЕД НА ВЕСТИ

Културно и природно наследство

Ле Мон
исклучен од
списокот на
УНЕСКО?

6 јануари 2011 година
„Уест-Франс“

Ке биде ли еден ден препознатливост Ле Мон-Сан-Мишел исклучен од списокот на светското наследство на УНЕСКО? Сè уште не. Меѓутоа Федерацијата за одржлива животна средина (Фед), која е против изградбата на ветерници, укажува на оваа веројатност откако и беше издадена дозвола за градба на Аргуж (Манш).

стр. 2

Култура

28 јануари 2011 година
„Ле Фигаро“
Пишува Лена Луто

Државата ја
отвора својата
ризница за
филмската
индустрија

стр. 4

Општество

Француската
младина се
соочува со
структурна
криза

6 јануари 2011 година
„Уест-Франс“

Кризата со која се соочуваат младите не смее да се сфати како генерационски конфликт. Младината не претставува еднородна општествена категорија: дел од младите имаат дипломи, други излегуваат од образовниот систем без диплома или квалификации. Децата на универзитетските професори, децата на оние кои се сопственици, не ги имаат истите можности за работа и вдумување како децата на работниците и/или на имигрантите. Економските нееднакости внатре во секоја генерација се многу поважни од нееднакостите меѓу генерациите.

стр. 5

Гласникот
<http://balkans.courriers.info>

Le Courrier des Balkans
le portail francophone des Balkans

Културно и природно наследство

Полемика

Ле Мон исклучен од списокот на УНЕСКО?

Ќе биде ли еден ден препознатливиот Ле Мон-Сан-Мишел исклучен од списокот на светското наследство на УНЕСКО? Се уште не. Меѓутоа Федерацијата за одржлива животна средина (Фед), која е против изградбата на ветерници, укажува на оваа веројатност откако ѝ беше издадена дозвола за градба на Аргуж (Манш).

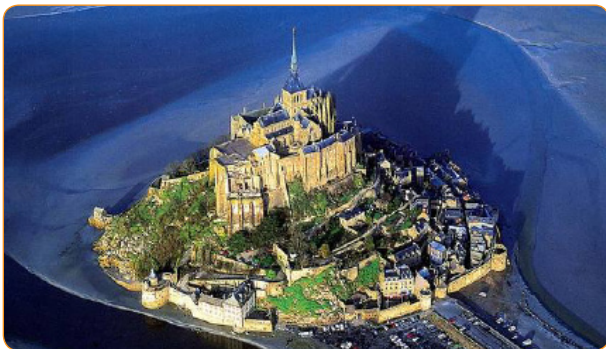

6 јануари 2011 година
„Уест-Франс“

Поднесени се еднаесет проекти за паркови за еолска енергија во заливот на Мон-Сан-Мишел. Иако обласниот управител на Ил-е-Вилен одби три од нив, наменети за овој департаман, во декември 2007 година управителот на Манш го одобри проектот на Аргуж. Поднесен од страна на фирмата „Елурон“, проектот предвидува изградба на три ветерници високи 99 метри, чија вкупна моќност ќе изнесува 6,6, мегавати.

„Станува збор за мали ветерници, чија изградба е планирана соодветно на специфичноста на пределот и близината до Мон-Сан-Мишел“, дообјаснува промоторот. Неколку здруженија веднаш поднесоа приговор до Административниот трибунал во Каен. Приговорот беше одбиен, но тие сепак реагираа. Ги одби и Административниот трибунал во Нант. Тогаш колективот на здруженија обзнаи дека ќе се обрати до Државниот Совет. Но нивните адвокати проценува дека барањето повторно ќе биде отфрлено, на здруженијата се повлекоа.

Се уште постои можност Државниот совет да реши да го прифати приговорот и да постави соодветно. Дотогаш, дозволата за градба важи и работата може да започне. Досега „Елурон“ нема добиено ниту одобрување ниту забрана за почеток на работата: **„Чекаме официјална информација.“**

Министерката се заложува и запраша: **„Дали сакаме дискотека во вечерните часови околу Мон-Сан-Мишел?“** Ова прашање често го поставува и Жан-Луи Бутре, претседател на „Фед“, кој пролетта организираше протест во одбрана на локалитетот.

„Ветерниците се гледаат и на 10 километри од Мон. А особено навечер кога светкаат.“ Жан-Луи Бутре не разбира сосема: **„Тогашниот министер за екологија Шантал Жуано зазема став дека нема да има ветерници во заливот на Мон-Сан-**

Мишел кој претставува симбол на светското наследство.“ Тој верува дека во прашање се „големи притисоци од повисоките кругови. Финансискиот влог е голем.“

За време на последното заседание во Бразилија, Одборот за Светско наследство при УНЕСКО побара од Франција „зачувување“ на Мон-Сан-Мишел до 1 февруари. **„За ова ќе се зборува на следната средба во Бахреин во јуни“** беше потврдено вчера во УНЕСКО во Париз. Да видиме дали оттаму ќе биде омаловажен Ле Мон!

Актуелности

Судењето против поранешниот претседател на Републиката ќе започне на 7 март

31 јануари
2011 година
„Ле Монд“

По барањето на г. Жан Веил, адвокатот на Жак Ширак, поднесено во понеделник (31 јануари) со цел одложување на судската постапка против поранешниот претседател на Републиката за неколку месеци, судот го одреди 7 март како ден кога ќе започне судењето против г. Ширак кој се соочува со обвиненија за „алопотреба на позицијата“ и

„проневера“. Ова барање беше поднесено од страна на граѓанското здружение за антикорупција „Антикор“, кое истовремено поднесе и барање до Административниот суд да се поништи меморандумот за разбирање, склучен меѓу Општината на Париз, либерално-десничарската политичка партија УМП (Унија за народно движење) и Жак Ширак.

Овој протокол, склучен во септември 2010 година, ја обештегува Општината во висина од нејзините загуби за фиктивните вработувања, а таа, за возврат,

ќе ја повлече својата политичка партија.

Законскиот претставник на г. Ширак процени дека ризикот од анулирање на овој протокол може да ја принуди Општината да го смени ставот и да побара да се земат предвид нејзините права за време на судењето. Токму затоа тој побара од судот да се одложи судењето додека административниот суд не се произнесе по ова прашање.

„На 78 години, маж ми е друг човек“

Запрашана во понеделник на 31 јануари на „Ев-

ропа 1“, Бернадет Ширак ја отфрли како неточна гласината дека нејзиниот маж страда од Алцхајмерова болест.

„Маж ми, на 78-годишна возраст, не е истиот човек. Има тешкотии со движењето, а одвреме-навреме и со слухот. Понекогаш не го служи ни паметењето. Меѓутоа лекарите му рекоа дека нема Алцхајмерова болест. И јас им верувам. Доколку страдаше од таа болест, ќе Ви кажев“, соопшти г-ѓа Ширак. Таа потврди дека господинот Ширак е во состојба да ги извршува своите јавни должности.

Културно наследство

Ќе се затвори ли најмалото основно училиште во Франција?

10 јануари 2011 година

„Ле Фигаро“

Од големиот манастир од камен, вгнезден во височините на Сент-Енми во Лозер, нема набргу повторно да одсвојуваат младешки муабети. Неодамна, академскиот надзорник обзани во префектурата Менд; основното училиште „Пјер-Делмас“ најверојатно ќе ги затвори вратите на крајот на годината. Со вкупно 35 ученици во четири различни години, училиштево е најмалата педагошка единица во близината на Франција.

Станува збор за посебна единица зашто во Франција постојат само четири такви – и сите се во склоп на Академијата во Монтпелје. Од административен аспект, институцијата „Пјер-Делмас“ не е вистинско основно училиште, туку еден вид на антена административно приклучена на Колеџот „Троа Вале“ во Флорак.

До Сент-Енми води пат по кој, летно време со автомобил, се стигнува за половина час.

„Во суштина, е исто“, вели со жалење градоначалникот на Сент-Енми, Франсоа Годри. И продолжува: „Петнаесетина лица се вработени во училиштето.“ Интернатот со четириесетина кревети сјае од што е нов, а селската бакалница ја снабдува кантината. Општината живна заради училиштето.“ Свесен дека не е лесно за државата да одржува основно училиште со 30-ина ученици, градоначалникот посакува да се изнајде педагошко решение. „Зошто не се отворат посебни единици за помали класови,

како кога се работи со деца кои страдаат од дисклезија?“

Проблемот е деликатен на локално ниво зашто во најслабо населеното француски департамент (78 илјади жители), затворањето на јавна установа тешко се прифаќа. Во конкретниот случај, симболиката е уште послана зашто доколку се случи, ова ќе претставува прво затворање на национално основно училиште во департаманот.

Од друга страна, аргументите на населението кое се зазема за јавните установи во планинското село, ослабуваат пред демографската логика (следната година, нема да има ниту едно дете кое ќе може да се запише во шесто одделение) и педагошкото резонирање: „Кога бројот на ученици е помал од 15, тогаш работните услови се потешки за наставниците“, потврдува Франсоа Лакан, академски надзорник во Менд. „Нема педагошка реакција и во таква средина, младите потешко ќе го развиваат критичкото размислување. Наспроти вообичаените верувања, помалите класови не гарантираат подобри услови за педагошка работа.“

Културно наследство

Институт за француска историја: назначување на научниот одбор

10 јануари 2011 година

„Ле Монд“

„До 10 јануари“ имаше ветоено Фредерик Митеран. Конечно во четвртокот, на 13-ти, министерот за култура го обзани формирањето на „Одборот за научни цели“ при Институтот за француска историја. И оттогаш „Ле Монд“ се труди да ги открие неговите главни членови. Доколку не се случи изненадување во последен миг, во фотелијето на Одборот ќе седнат архиварот Пол Рене-Базан, историчарите Жак Берлиоз (директор на Државната школа за архивари и библиотекари), Доминик Борн (дојан на Генералната инспекција за државно образование), Ерик Деро (експерт за колонизација и документарист), Жан Фавие (поранешен генерален директор на Архивите на Франција и експерт за средновековна историја), Етиен Франсоа (поранешен директор на Центарот Марк-Блок во Берлин), Доминик Мисика (продуцентка во „Франс Култур“) и уредничка во издавачката куќа „Роберт Лафон“, Паскал Ори (професор на универзитетот Париз-1 и експерт за историја на културите), Жан-Кристијан Петифис (експерт за 17-ти и 18-ти век), Жан-Пјер Риу (поранешен генерален инспектор за државното образование), Антони Роули (уредник и директор на „Фарјад“), Бенжамен Стора (професор на универзитетот Париз-8 и експерт за колонизација), Лоран Теис (специјалист за Средниот век и уредник во „Перан“) и Емануел де Варескил (експерт за 19. век).

Дел од имиња беа очекувани, како на пример името на Жан-Пјер Риу, кој можеше да претседава со одборот. Како автор на бројни книги за политичка и културна историја, во февруари 2009 година тој беше назначен од тогашната министерка за култура Кристина Албанел да изнајде соодветна локација за Институтот за француска историја, проект кој беше одобрен од Никола Саркози уште во 2007 година.

Сепак, несомнено изненадува името на Паскал Ори и Бенжамен Стора. Симпатизери на левицата, и тие, како и многу други, се двоумеа дали да застанат во редовите на одборот. Иако Фредерик Митеран можело им ветил дека идниот одбор со научна ориентација ќе има „нависната одлучувачка функција“, тие сепак би си замалале веднаш штом се почувствуваат „злоупотребено“.

Спас од кризата

Списокот на членови не поминува без забелешки. Лошите јазици велат дека недостигаат жени и млади, дека има повеќе експерти за современа историја отколку што е потребно и дека не фигурира ниту еден експерт за антика. Оние кои ги сле-

деле дискретните преговори во текот на последните недели, ќе забележат и дека напорите кои Фредерик Митеран ги вложи за да се прифати еден проект, контрверзен зашто беше ставен на маса во време кога се расправаше за националниот идентитет, не ги убедија историчарите од калибарот на Фрабрис Д’Алменда, Пјер Асулин, Жан-Нол Жанеј, Жак Ле Гоф, Мона Озуф или Пјер Нора да се приклучат кон Одборот.

По првата работна средба во четвртокот на 13 јануари, членовите на одборот со научна ориентација ги чекаат две главни прашања. Најпрво, треба да изнајдат спас од кризата заедно со Националниот архив, чии персонал од 16 септември 2010 година го има заземано хотелот „Субиз“ во парискиот квартал Маре како знак на протест против намерата токму тука да профункционира идниот Институт за француска историја. А потоа, ќе треба и да се осмисли дејствувањето на идната институција.

Една од најделкатните работи за завршување ќе биде постојаната поставка, „галерија на времето“ која претставува панорамски поглед на историјата на Франција, а чија веродостојност веќе подолго е оспорувана од некои членови на научниот одбор.

Режисерот Нани Морети и глумецот Мишел Пиколи за време на снимањето на „Хабемус Папам“. Фотограф: Клаудио Бернарди (LaPresse/SIPA/SIPA)

Култура

Државата ја отвора својата ризница за филмската индустрија

28 јануари 2011 година

„Ле Фигаро“
Пишува Лена Луто

Со своите министерства, болници, амбасади и затвори, државата е најголемата инспирација за сценографија во Франција. Отсега овие локации ќе бидат отворени за индустријата на седмата уметност. Добените пари од продуцентите ќе бидат искористени за реновирање.

Иако необичаено, зградата во која е сместено француското Министерство за надворешни работи се појавува во новиот филм на Нани Морети „Хабемус Папам“, кој треба да се заврши напролет. За потребите на овој игран филм кој го опишува односот помеѓу еден папа (Мишел Пиколи), изморен од тежината на својата должност, и неговиот психолог (Нани Морети), италијанскиот синеаст побара дозвола од Министерството за надворешни работи да снима во Палатата Фарнез во Рим, каде е сместена Француската амбасада. За возврат, Нани Морети уплати 146 илјади евра на сметката на француската држава. Со оваа прилично голема сума, Палатата Фарнез ќе може да го плати одржувањето на зградата и да ја финансира изложбата „Од Ренесансата до Амбасадата на Франција“. Свечено отворена кон средината на декември од страна на Силвио Берлускони и Фредерик Митеран, оваа поставка ќе трае до 27 април, а веќе постигна голем успех: продадени се 10 илјади билети.

Ваквата размена на добра помеѓу државата и филмската индустрија ќе стане се' почеста. Всушност, Министерството за финансии, популарно познато како Берси, само што го одобри снимањето на филмови, спотови и реклами на локации

под државна закрила. Тука спаѓаат министерствата, префектурите, гимназиите, касарните, затворите и болниците. Досега, одобренјата за снимање се даваа поединечно. И тоа беше прав панаџур. Продуцентите никогаш не знаеа кому да се обратат. А функционерите на чело на секоја институција требаше сами да се снаоѓаат. Токму тие требаше да смислат како да ги состават договорите и колку пари да побараат.

Но ваквиот хаос е минато. Оформен од страна на Министерството за финансии пред три години, тимот од триесет правници и експерти за маркетинг од Агенцијата за нематеријално наследство на државата (APIE) состави неколку различни административни тела. Беа објавени и прирачници. Беше формирана и една трансферална организација за да можат сите да работат заедно. Тимовите на Агенцијата заминаа дури и во Холивуд за да се сретнат со сопствениците на филмските студии. Французите ги претставува сите престижни места кои за првпат ќе се отворат за потребите на филмската уметност, како национално ергеле. А Американците, пак, ѝ се навратиле на сценографијата која им е потребна за да снимаат почесто во Франција.

Снимања преку викенд

„Сите овие локации се веќе одбрани, регистрирани, фотографирани и внесени во базата на податоци која им стои на располагање на синеастите“, објаснува Клод Рубинович, генерален директор на Агенцијата за нематеријално наследство на државата. „За секоја локација е назначено посебно лице за контакт. Понудени се и табели со тарифи кои се менуваат зависно од атрактивноста на локацијата и бројот на денови предвидени за снимање.“ Снимањето на филм во најпрестижна средина (категиорија А), каква што е салата за седници на Социјалниот и економски совет на Франција, чини 5.000 евра за 12 работни часа. Изнајмувањето на салата на Палата на правдата во Париз (локација од категорија Б) чини 4.000 евра. За библиотеката на гимназијата „Жансон-д-Сали“ во Париз (категиорија В) би платиле 2.000 евра. Обичните сади за состаноци (категиорија Г) се проценети на 1.000 евра. Најголем дел од снимањата се случуваат зад затворени врати, односно во вечерните часови или за време на викендите. Во 2010 година во државната каса се слеаја 2 милиони евра за вкупно 46 снимања.

Земјоделство

Градоначалникот: „Мора да се реорганизира производството на говедско месо“

Анализа

Француската младина се соочува со структурна криза

10 јануари 2011 година

„Ле Монд“

Кризата со која се соочуваат младите не смеа да се сфати како генерационски конфликт. Младината не претставува еднородна општествена категорија: дел од младите имаат дипломи, други излегуваат од образовниот систем без диплома или квалификации. Дејата на универзитетските професори, дејата на оние кои се сопственици, не ги имаат истите можности за работа и вдомување како дејата на работниците и/или на имигрантите. Економските нееднакости внатре во секоја генерација се многу поважни од нееднаквостите меѓу генерациите. Гледањето дека „со тие дипломи, младината спаѓа во средната класа“ е неиздржано. Од друга страна, не треба да се забораваат ни сите форми на меѓугенерациска солидарност. На пример, родителите не ја пропуштаат можноста да им помогнат на дејата да станат сопственици на недвижен имот.

Оттука нејасно е зошто еден дел од младите се против пензијската реформа. Тие ќе треба да одобрат реформа според која ќе плаќаат и следните генерации. Еден дел од нив не сакаше таква реформа да биде спроведена во нивно име.

Очигледно, социјалната борба е многу повеќе од јаз меѓу генерациите. Некои млади луѓе сфаќаат дека нашиот опш-

тествен модел се заснова врз меѓугенерациска солидарност: финансирајќи ги пензионерите од претходната генерација, денешните чинители ги обврзуваат на некој начин и следните поколенија. Овој принцип на посреден реципроцитет, од кој сите имаме полза, а кој го гарантира државата, е предмет на темелната анализа на Андре Масон. Дејата родени во времето на „бејби-бумот“ станаа родители кои не беа во можност да ја осигураат пензијата на своите први деца, ама затоа придонесоа кон популаризација на високото образование. Така, тие инвестираа во идните генерации; можеби недоволно во универзитетите, како што ќе забележи со жалење Луј Шовел, меѓутоа другите гранки се и тоа како развиени. И повторно, најважни се разликите кои се јавуваат во самата генерација.

Занемарувањето на социјалните разлики е контрапродуктивно

Француската младина се соочува со структурна криза. Вработувањето и станбениот прашање се тешкотии на кои реално наидува еден дел од младите. Економската криза само стави сол на

раната. Но причината за невработеноста на младите лежи и во фактот што бројот на постари вработени лица овојпат не се намали: дејата од „бејби-бумот“ држат работни места на штета на младите! Од друга страна, пак, доколку младите станат приоритет, најверојатно долгорочно ќе се заборави на другите невработети. Структурната криза кај младината, всушност, се должи на неприлагодувањето на образовните и општествените институции кон популаризацијата на образованието и развлекувањето на образовниот процес. Ваквите промени бараат реформи во нашиот едукативен и социјален систем.

Вклучувањето на станарината за недвижниот имот во оданочниот приход, како што предложи Луј Шовел, е логично, но не ги засега премногу младите зашто тие и така малку придонесуваат кон данокот на доход (всушност, само со своето „осиромашување“). Треба да се променат целите на образовниот систем. Француската училишна меритократија ги поттикнува сите форми на училишно соперништво: градска сегрегација, стратезиски избор на можности, притисок врз образовниот систем за оцenuвање, подредување и зголемување на успехот на дејата, кој доаѓа дури и од страна на загрижените родители.

6 јануари 2011 година

„Ле Поинт“

Министерот за земјоделие се повика на извештајот според кој сточарите не успеваат врзат крај со крај за разлика од преработувачите и дистрибутерите.

Во четвртиот министерот за земјоделие Бруно л Мер оцени дека „итно“ мора да се реорганизира производството на говедско месо во Франција откако беше објавен извештај кој укажува дека сточарите немаат кар за разлика од преработувачите и дистрибутерите. „Очигледно, од говедарството нема животно, туку само загуби и тоа само за произведувачите на говедско месо“, оцени министерот на конференцијата за печат. „Неопходно е да се воведат структурни промени“ за да се зголеми приходите на земјоделците кои се меѓу најслабо платените во земјоделскиот сектор, а тоа е „скандалозно“, додаде министерот. Бруно л Мер реагираше по повод

објавувањето на првичниот извештај за одредување на цените во доменот на говедарството, почнувајќи од произведувачот, па се до потрошувачот. Извештајот, изготвен од страна на економистот Филип Шалман, покажува дека во последниве десетина години, производителите на говедско месо биле единствените во гранката, за разлика од преработувачите и дистрибутерите, на кои не им одговарала продажната цена на месото.

Намалување на цените во производството

Во својот извештај Филип Шалман истакнува дека преработувачите и

дистрибутерите не ги намалувале цените претерано што е спротивно на обичувањата на земјоделците. Во ноември земјоделците ги блокираа кланиците на групата Бигар со барање за зголемување на продажните цени. „Продажните цени мора да се зголемат за да произведувачите бидат подобро платени“ рече министерот. „Намалувањето на продажните цени“ беше забрано со воведувањето на метанизацијата, постапка за производство на биогаз од остатоците од храна и измет на добитокот. Од предвидените 15 илјади, Германија планира да изгради седум или осум инсталации во Франција, забележа министерот.

Земјоделство

Млекото останува адут на Западот

Поделени мислења на економистот Винсен Шатлие и социологот Роже ле Гуен околу најзначајното производство на Западна Франција (1)

8 јануари 2011 година
„Уест-Франс“

Поволна клима

Ова е асот на Западна Франција. Не постои поблагопријатно место во Европа каде би паселе млечните крави. Винсен Шатлие, истражувач во Францускиот научен институт за земјоделско истражување „Иира“, ја наведува како предност и релативната близина со потрошувачкиот пазар иако географски, Германија е во подобра положба.

„Но ние имаме излез на океан, додава економистот, и не сме далеку од Англија и Шпанија кои немаат доволно резерви на млеко.“ Според неговите претпоставки, ќе се развие поморскиот, а поскапената нафта ќе го зачехи континенталниот сообраќај.

Други предности се и прифатливата цена на земјиштето споредено со другите конкуренти во Северна Европа и разновидните производни системи кои нудат широк избор на млечни производи.

„Произведувачите имаат вложено големи пари во стандардизирањето на производните капацитети“, потсетува тој. „Намалувањето на давачките ќе им дојде како олеснување.“ Капацитетите се најчесто недоволно искористени. „Продуктивноста се’ уште го нема достигнато макси-

мумот. Западот може да произведува многу повеќе млеко.“

Тешки времиња

Кризата со млекото во 2009 година укажа дека ова занимање не може да се потпира на европските мерки со кои беше одреден минималниот приход. „Наместо редовниот обрт на пари, сточарите одеднаш најдоа на неситурни времиња“, забележува социологот Роже ле Гуен, професор на Високата школа за земјоделство во Анжер. „Производните трошоци треба да се прилагодат кон ефектите Јо-Јо кои се случуваат на пазарот.“ Едни успеваат да се снајдат, други не успеваат. „На вакви начин придонесуваме кон маргинализација, исклучување на одредени сточари.“ Постои тенденција на зголемување на сточарските капацитети за да се сведат трошоците на минимум. Фамилијарното производство е се’ поретко. „65% од млекото се произведува од страна на физички лица“, вели Винсен Шатлие. „За десет години, процентот на произведено млеко од страна на индивидуалци ќе изнесува помалку од 30%.“

Земјоделската групација за заедничко искористување на ресурсите (GAEC) не е секогаш отворена за младите кои допра влегуваат во овие води. Роже ле Гуен прашува и кое е местото на жената во овие структури. Според него, оваа професија се дели на четири дела: „На произведувачи кои ѝ ја доставуваат основната суровина на земјоделската индустрија, но сакаат да останат автономни. Понатаму, на произведувачи кои се спремни да си се преговараат со преработувачите. На сточари кои, во име на автономијата, сакаат делумно или во целост да ја зголемат вредноста на млекото. И најпосле, на разочарани сточари кои се изгубени во еден нов свет.“

Предизвикот наречен конкуренција

Тоа е најважниот залог. „Конкуренцијата ќе дојде најпрво од внатрешноста на Европа“, вели Винсен Шатлие. „Пазарот ќе стане монопол. Ако Франција ќе повлече, Германија ќе го застане најважното место.“

Културно наследство

Споменик во сеќавање на децата од Вел д'Ив

29 јануари 2011 година

„Ле Монд“

Осумдесет години подоцна, Анет Крајцер е единствениот сведок на судбината на 4.400 деца, фатени за време на ненадејниот напад на Вел д'Ив и затворени во летото 1942 година во логорите во Лоаре во Питивиер и Бон-ла-Роланд. Спасена од депортацијата неколку часа пред заминувањето на конвојот, преживеаната Анет со смирен глас се потсетува на својата и на ужасната судбина на своите другарчиња.

„Стигнавме од Дранси во Питивиер во товарни вагони, јас, мајка ми и сестра ми. Потоа децата беа разделени од родителите, први заминаа мајките и тоа беше најстрашно, тоа чувство на напуштеност, на изгубеност. Децата останаа сами, тажни, покорни, индиферентни, неспособни за смее и разговор.“

Со нив Анет Крајцер поминала точно еден месец, „нивниот последен“ пред да бидат депортирани во Аушвиц каде сите настрадале. Заради нив оваа стара госпоѓа е тука, „како сведок и жртва“, овој 27 јануари во Орлеан, покрај Симон Веил и Жак Ширак. Дојде за да ја раскаже својата приказна по повод свеченото отворање на меморијалниот музеј кој ним им е посветен, а е сместен во новиот Центар за изучување и истражување на логорите во Лоаре (Серсил).

„Предолга тишина“

Во дворот стои една барака, иста како оние во логорот во Питивиер. На сидот, краток пат на сеќавањето кое потсетува дека требаше да се случи 1995 година за да конечно биде и официјално призната, од страна на Жак Ширак, улогата на француската држава во депортацијата на француските Евреи.

„Не можете ни да замислите колку страдавме поради оваа предолга тишина“, продолжува Анет Крајцер. „На млади години им раскажував на луѓето што ми се случило и никој не ми веруваше. Сакав да сведочам на суд, но не се водеше никаков процес. Токму затоа постоенето на едно вакво место е толку значајно.“

Првата сала ги претставува логорите во Лоаре за време на депортацијата, каде биле затворени од 16.000 до 18.000 Евреи, и механизмите на колаборација, особено за време на летото 1942 година. Посетителот потоа влегува во детската сала, каде младите жртви симболично се обединуваат. А на паноата поставени по целата должина на сидовите, 4.440 малечки животи со име, презиме, возраст, фотографија доколку постои, а за некои од нив и неколку детали за семејството или животот. „Истражувавме за да им го вратиме идентитетот, токму она што нацистите сакаа да го избришат“, истакнува Хелен Мушар-Зај, претседателка на Серсил. „И сакавме сите да бидат тука, на едно место, дури и оние чие име ни е непознато. Ова сеќавање треба секогаш да живее, особено откако последните сведоци ќе ги сиема. Сега кога го закотвивме овде, ќе биде потешко да се заборави.“

